

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Som det vil ses, har man ikke ved det foreliggende Lovforslag søgt at opnaa en Kodifikation af de om Landets Skoleordning i det hele gældende Bestemmelser, saaledes som det til Dels har været Tilfældet med de Regeringsforslag, der have været forelagte Rigsdagen i Samlingerne 1879—80 og 1884—85. En saadan Kodifikation vilde vel kunne have adskillige, navnlig praktiske Fordele som Afløser af den Række spredte Bestemmelser, hvorpaa Landets nuværende Skoleordning hviler, men paa den anden Side vilde et Forslag, der havde dette Formaal, ikke kunne undgaa at medtage adskillige Bestemmelser, som uden Nødvendighed maatte forøge Antallet af de Punkter, om hvilke Meningerne maa forudsættes at være stærkt delte, og som derigennem vilde skabe Lovforslaget Uanskeligheder, som man ikke kunde ønske det udsat for selv med Muligheden for at opnaa en udtømmende Skolelov for Dje. Lignende Betragtninger have medført, at man ikke i Forslaget har medtaget selv saadanne Forhold, som vel maa regnes blandt Hovedpunkterne i Landets Skoleordning, men om hvilke det maa indrømmes, at de i alt væsentligt ere ordnede paa en tilfredsstillende Maade. Bortset fra Bestemmelsen i Lovforslaget om, at en Kommune under visse Betingelser skal kunne anbringe skolepligtige Børn i en privat Skole, har man saaledes ikke fundet Anledning til at genoptage Spørgsmaalet om Ordningen af de i Lov af 2den Maj 1855 § 1 og Lov af 30te September 1864 omhandlede Forhold vedrørende privat Undervisning og private Skoler, lige saa lidt som man har anset det for rigtigt at søge gennemført Ændringer i de gældende Bestemmelser om Skolegangens Fremtvungelse; heller ikke er der i nærværende Forslag, saaledes som i de af Regeringen senest fremsatte, forsøgt nogen Organisation af en fortsat Undervisning for Børn, der ere udstrebn af Skolen (Fortsættelsesskoler), idet man formener, at Statens Stilling til en saadan Undervisning, ud over hvad der er hjemlet i de ældre gældende Bestemmelser om Aften-skoler, i alt Fald indtil videre bør begrænses til en Understøttelse til frivilligt oprettede private Skoler af denne Art. Endelig har man ikke troet at burde stille noget Forslag om Ændringer i den bestaaende Ordning af Tilhønet

med Landets Skoler, bortset fra Forslaget i §§ 22 og 23 om Oprettelse af et Embede som Undervisningsinspektør for Borger- og Almueskolevæsenet.

Inden for den saaledes angivne Begrænsning maatte man, med det almindelige Formaal for Dje at tilvejebringe en Forbedring af de Bilskaar, hvorunder der i det hele virkes i Borger- og Almueskolen her i Landet, naturligt rette sin Opmærksomhed paa efternævnte tvende Omraader som dem, der lide under de væsentligste Mangler og navnlig under saadanne Mangler, som paa en følelig Maade hæmme det hele Undervisningsarbejde, nemlig dels Ordningen og Omfanget af Undervisningen dels Forholdene vedrørende Lærersætningen og Lærersalæningerne.

Hvad de til det først nævnte Omraade hørende Forhold eller med andre Ord Undervisningsvilkårene i snævrere Forstand angaar, bør der først og fremmest søges opnaaet:

at Grænsen for det Antal Børn, der samtidig maa undervises i en Klasse, sættes væsentlig lavere end den nu gældende, og derigennem tillige at Aldersgrænserne for Børnene i de enkelte Klasser blive snævrere;

at der sker en Forøgelse af den Tid, i hvilken Børnet under hele den skolepligtige Alder nyder Undervisning; og endelig

at der hjemles Afgang til ved Ordningen af Skolegangen inden for den enkelte Kommune at tage et væsentligt Hensyn til særlige lokale Forhold og Ønsker.

Idet man med Hensyn til de nærmere Bestemmelser, som man har bragt i Forslag for at opnaa en tilfredsstillende Ordning i de angivne Retninger, skal henvisse til de Bemærkninger, der nedenfor ville blive gjorte til de enkelte Paragraffer i Lovforslaget, skal man her med Hensyn til de to først nævnte Punkter blot i Almindelighed udtale følgende:

Det er en Selvfølge, at den rette Begrænsning af Børneantallet i den enkelte Klasse er et af de vigtigste Punkter i Skolevæsenets Ordning, hvis Gennemførelse jærligt for Skolerne paa Landet har saa meget større Betydning, som den medfører den væsentlige Konsekvens, at der paa et tidligere Trin af Skolens Vækst gennem Tre- eller Firklassedelingen vil kunne staves Læreren mere jævndrende Børn at un-